

Finansų įstaigų naudojami didieji duomenys

Ką jums reikia žinoti

- Bankai, draudikai ir investicinės įmonės vis dažniau naudoja didžiųjų duomenų technologijas dideliems duomenų kiekiams apdoroti, įskaitant asmens duomenis. Tai gali padėti jiems geriau pažinti jus kaip klientą ir teikti labiau jūsų poreikius atitinkančius produktus.
- Finansinės paslaugos, kuriose naudojami didžiųjų duomenų metodai, gali būti jums naudingos, tačiau ne visada. Finansinių paslaugų įmonės gali neteisingai išanalizuoti jūsų duomenis ir galiausiai pasiūlyti netinkamą produktą arba nebeteikti jums paslaugos.
- Kaip klientas, jūs turite teises, susijusias su savo duomenų dalijimusi su finansų įstaigomis.
- Būtina suprasti savo teises, šių paslaugų privalumus, riziką ir pagrindinius aspektus, taip pat tai, kaip gali būti naudojami jūsų duomenys (pvz., žinokite, kaip jūsų asmens duomenys naudojami formaliose sutartyse).

Kas yra didieji duomenys?

Kai internete bendraujate su savo draugais, išmaniajame telefone naudojate programėlę arba naudojate mokėjimo kortelę, sukuriate duomenų srautą. Didžiųjų duomenų technologiją sudaro gerai išstobulintų IT priemonių naudojimas, siekiant apdoroti didelius skirtingų duomenų tipų rinkinius.

Didiesiems duomenims gali būti priskiriami vartotojų duomenys iš tinklalapių, socialinių tinklų, interneto naršymo istorija, išmaniojo telefono signalai arba

duomenys, gauti naudojant mokėjimo kortelę.

Pavyzdžiui, naudodama didžiųjų duomenų technologijas, finansų įstaiga galėtų susieti jūsų socialinių tinklų informaciją su finansiniais duomenimis apie jūsų taupymo veiklą. Tad finansų įstaigos galėtų panaudoti šią informaciją siekdamas geriau suprasti jūsų taupymo ir investavimo įpročius.

Finansų įstaigos vis dažniau taiko didžiųjų duomenų technologijas teikdamas kasdienes finansines paslaugas ir toliau tai darys ateityje.

Norėdami kuo geriau pasinaudoti finansiniais produktais bei paslaugomis (kuriuose naudojami didieji duomenys) ir priimti pagrįstus sprendimus, įsitikinkite, kad gerai suprantate šių finansinių paslaugų ir produktų privalumus ir keliamą riziką. Siekdami priimti pagrįstus sprendimus taip pat turite suprasti pagrindinius didžiais duomenimis grindžiamų paslaugų ir produktų aspektus, įskaitant tai, kaip jūsų duomenys naudojami tobulinant tokias paslaugas bei produktus.

Kokios naudos jums, kaip finansinių paslaugų gavėjui, galėtų teikti didieji duomenys?

Jums naudingos finansinės paslaugos

Pasitelkusios didžiuosius duomenis, finansų įstaigos gali pasiūlyti jums labiau pritaikytus produktus ir labiau jūsų poreikius atitinkančias paslaugas.

Pavyzdžiui, taikydama didžiųjų duomenų metodą, jūsų draudimo įmonė gali įspėti jus, kad jūsų draudimo liudijimas netaikomas šuoliui parašiotu, apie

kurį neseniai paskelbėte socialiniuose tinkluose.

Geresnė apsauga nuo sukčiavimo

Didžiųjų duomenų taikymas gali padėti jūsų bankui aptikti, kai kas nors bando atlikti nesąžiningą mokėjimą. Pavyzdžiui, jeigu kas nors jūsų vardu iš užsienio bando atlikti nesąžiningą elektroninį mokėjimą, jūsų bankas galėtų panaudoti vietos nustatymo programėlę ir sužinojęs, kad esate kitoje šalyje, nei buvo bandyta atlikti mokėjimą, galėtų tą mokėjimą užblokuoti.

© iStock/bluebay/2014

Kaip apsaugoti savo teises

- Valdykite asmens duomenis, kuriais dalijatės su savo finansų įstaiga arba viešai internete, įskaitant socialinius tinklus.
- Patikrinkite savo privatumo ir duomenų apsaugos nustatymus ir įsitikinkite, kad jie nustatyti pagal tokį saugumo lygį, kuris atitinka jūsų poreikius.
- Sutikite, kad jūsų duomenys būtų apdorojami, tik tuo atveju, jeigu pasitikite paslaugų teikėju ir tuo, kaip jis naudos jūsų informaciją. Jeigu turite abejonų, paprašykite pateikti paaiškinimą.

Jeigu manote, kad negerbiamos jūsų asmens teisės, galite:

- pasinaudoti savo teise nepritarti duomenų apdorojimui rinkodaros tikslais. Taip galite išvengti nepageidautinos arba įkyrios reklamos.
- Pateikti skundą atitinkamam paslaugų teikėjui.
- Arba, jeigu reikia, pateikti savo skundą nacionalinei skundų nagrinėjimo įstaigai ir (arba) savo nacionalinei duomenų apsaugos institucijai.

© iStock.com/NicoElNino

■ Geresnė galimybė naudotis finansinėmis paslaugomis

Didžiųjų duomenų taikymas galėtų, pavyzdžiui, padėti nedidelę kredito istoriją turinčioms jaunoms poroms užpildyti neįspūdingą jų kredito ataskaitą ir taip pagerinti jų galimybę gauti paskolą.

Taip pat jauni nepatyrę vairuotojai, į savo automobilius įdiegę telematikos įtaisus, galėtų pasinaudoti mažesnėmis draudimo įmokomis, jeigu vairuoja atsakingai, nes draudimo įmonės galėtų patikrinti ir išanalizuoti jų vairavimo įpročius.

■ Didžiųjų duomenų naudojimo finansinėse paslaugose rizika

Turėtumėte žinoti, kad didžiųjų duomenų metodai taip pat yra rizikingi ir gali daryti neigiamą poveikį.

- Didžiųjų duomenų priemonėse gali būti klaidų. Pavyzdžiui, sekant sveikatos priežiūros specialisto, dirbančio naktinėje pamainoje, judėjimą, tai gali būti neteisingai interpretuojama kaip nesveikos gyvensenos požymis. Dėl to tokiam asmeniui gali būti sudėtinga gauti paskolą.
- Dėl didžiųjų duomenų draudikai gali turėti daugiau informacijos apie jūsų rizikos profilį. Tai reiškia, kad, pavyzdžiui, potvynių zonose esančių namų savininkams gali kilti papildomų sunkumų siekiant apdrausti savo namus.
- Finansinių paslaugų teikėjai gali pasinaudoti tuo, kad turi daugiau informacijos apie jus, ir siūsti jums tikslinius pasiūlymus, tad tikėtina, jog galite įsigyti paslaugų ir produktų, kurių jums iš tikrųjų nereikia.
- Dėl didžiųjų duomenų gali būti teikiami specialiai pritaikyti finansiniai produktai ir paslaugos, turinčios daug įvairių ypatybių. Dėl to jums gali būti sunkiau palyginti produktus ir nuspręsti, kuris jums yra tinkamesnis.

■ Kaip esate apsaugotas?

Siekiant sumažinti šią riziką ir jus apsaugoti, nustatyta nemažai taisyklių. Toliau pateikiama keletas svarbiausių taisyklių:

- siekiant apdoroti jūsų duomenis dažniausiai reikia turėti aiškų, konkretų ir laisva valia duotą jūsų sutikimą.
- Finansinių paslaugų teikėjai privalo užtikrinti, kad apie jų paslaugas ir produktus teikiama informacija būtų aiški ir neklaidinanti.
- Finansinių paslaugų teikėjai privalo garbingai ir sąžiningai veikti, kai naudoja didžiuosius duomenis siekdami sukurti paslaugas ir produktus, taip pat kai naudoja didžiuosius duomenis tam, kad tas paslaugas ir produktus jums parduotų.
- Finansinių paslaugų teikėjai turi imtis griežtų saugumo priemonių, kad apsaugotų jūsų duomenis nuo programišių ir kitų kibernetinių grėsmių.

Daugiau informacijos apie ES duomenų apsaugos taisykles ir didžiuosius duomenis galite rasti adresu:

<http://bit.ly/2oG2bel>